

אטרקטיביות הקמפוס הדיגיטלי

דוח מחקר כמותני

מוגש ל: לפמ

אוקטובר 2019

1. מטרת המחקר

המשרד לשיוויון חברתי ולפ"מ מעוניינים לקבל תמונת מצב מעמיקה, עדכנית ומדויקת של האופן בו תופס הציבור הישראלי, את נושא רכישת ההשכלה בכלל, ואת פרויקט הקמפוס הדיגיטלי בפרט.

ממצאי המחקר נועדו להקנות כלים, שישפרו את אטרקטיביות פרויקט זה בעתיד.

2. מתודולוגיה

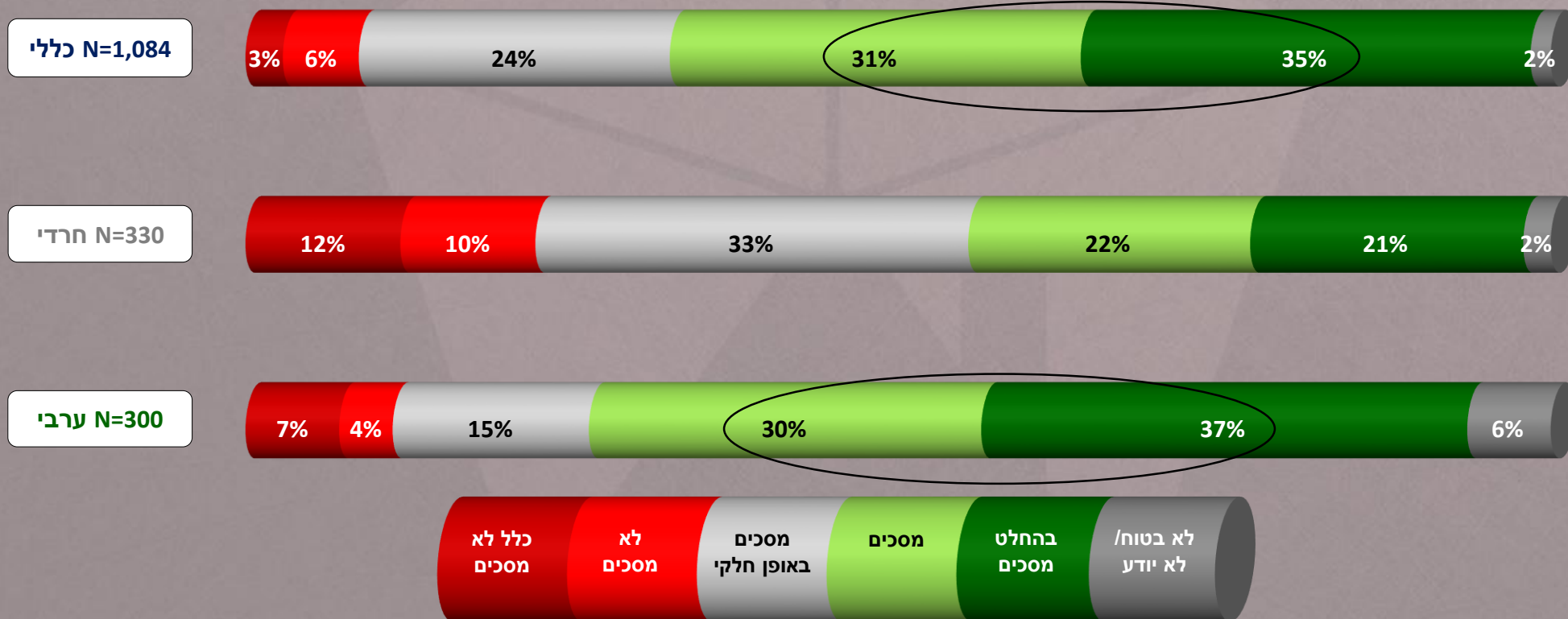
כדי לענות על מטרת המחקר נערכו במקביל שלושה מדגמים, אקראיים, ארציים מייצגים של בוגרים בגילאי 18 עד 64:

- א. מגזר כללי: נערכו 1,084 ראיונות אינטרנטיים.
- ב. מגזר חרדי: נערכו 330 ראיונות, מחציתם אינטרנטיים ומחציתם טלפוניים.
- ג. מגזר ערבי: נערכו 300 ראיונות, מחציתם אינטרנטיים ומחציתם טלפוניים.
- הדגימה הטלפונית בוצעה באמצעות צוות סוקרים מיומן, בפיקוח מנהל מחקר.
- לצורך דגימת המגזר הערבי, תורגם שאלון המחקר לערבית.
- איסוף הנתונים בוצע בין ה- 22 לספטמבר ל- 7 באוקטובר, 2019.

3. פירוט הממצאים

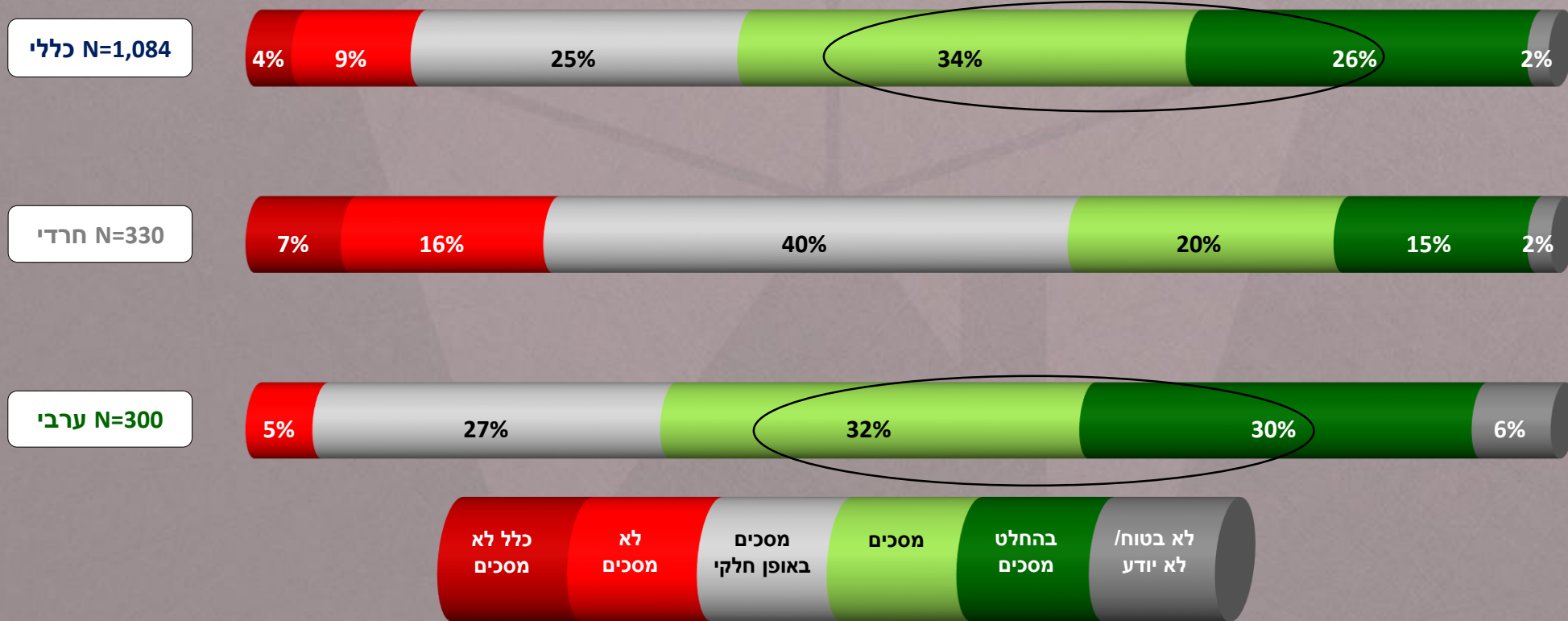
3.1 רכישת השכלה - כללי

במגזר הכללי ובמגזר הערבי זוהו שיעורים גבוהים יחסית של הסכמה כי הרחבת השכלה הכרחית למימוש הפוטנציאל האישי

ש: באיזו מידה אתה מסכים/לא מסכים, עם האמירה הבאה:
 הרחבת ההשכלה שלי הכרחית, כדי שאוכל לממש את הפוטנציאל שלי (שאלה סגורה)

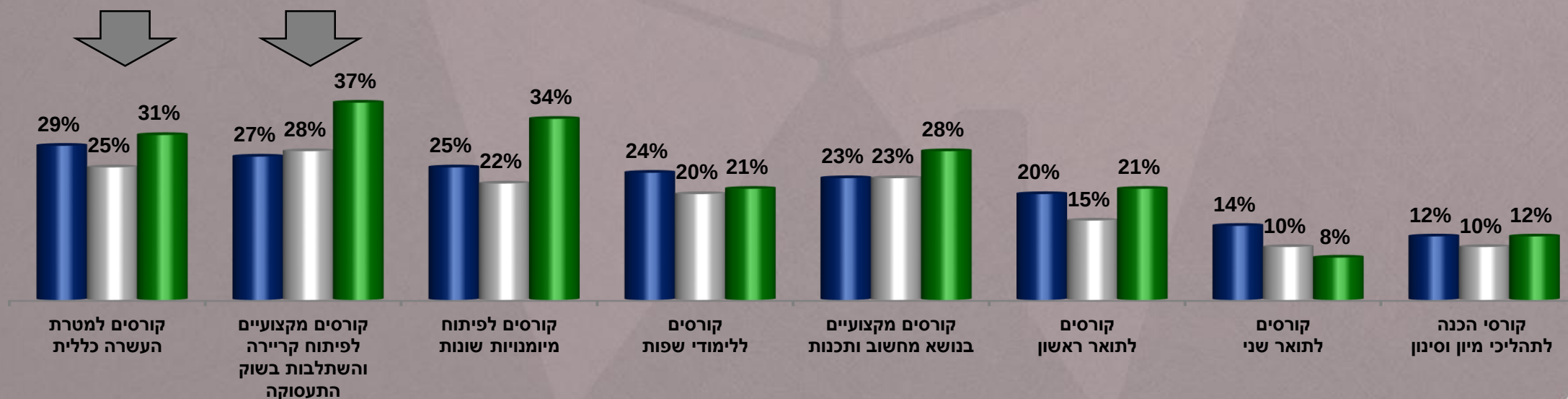
במגזר הכללי ובמגזר הערבי זהו שיעורים גבוהים יחסית של הסכמה כי הרחבת השכלה הכרחית לשיפור המעמד החברתי/כלכלי

ש: באיזו מידה אתה מסכים/לא מסכים, עם האמירה הבאה:
הרחבת ההשכלה שלי הכרחית, כדי שאוכל לשפר את מעמדי החברתי/כלכלי (שאלה סגורה)

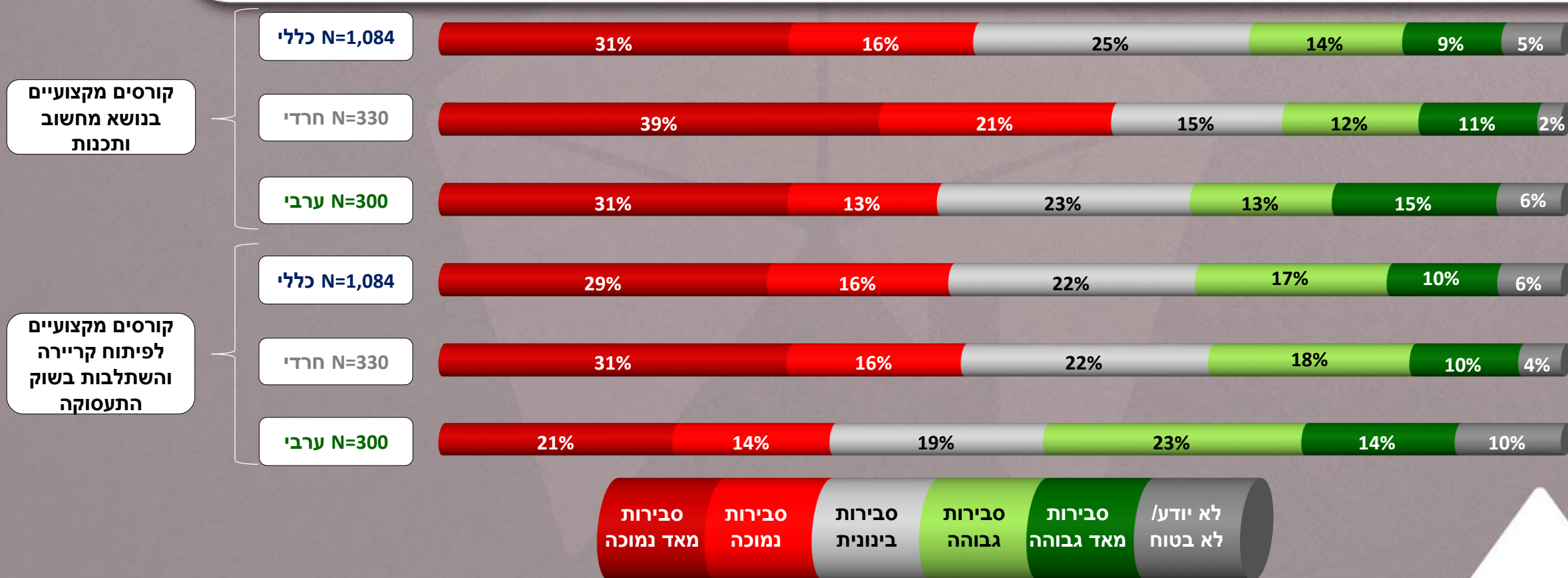
זוהתה סבירות גבוהה* יחסית להירשם לשני סוגים של קורסים: העשרה כללית ופיתוח הקריירה – במיוחד במגזר הערבי

כללי N=1,084
חרדי N=330
ערבי N=300

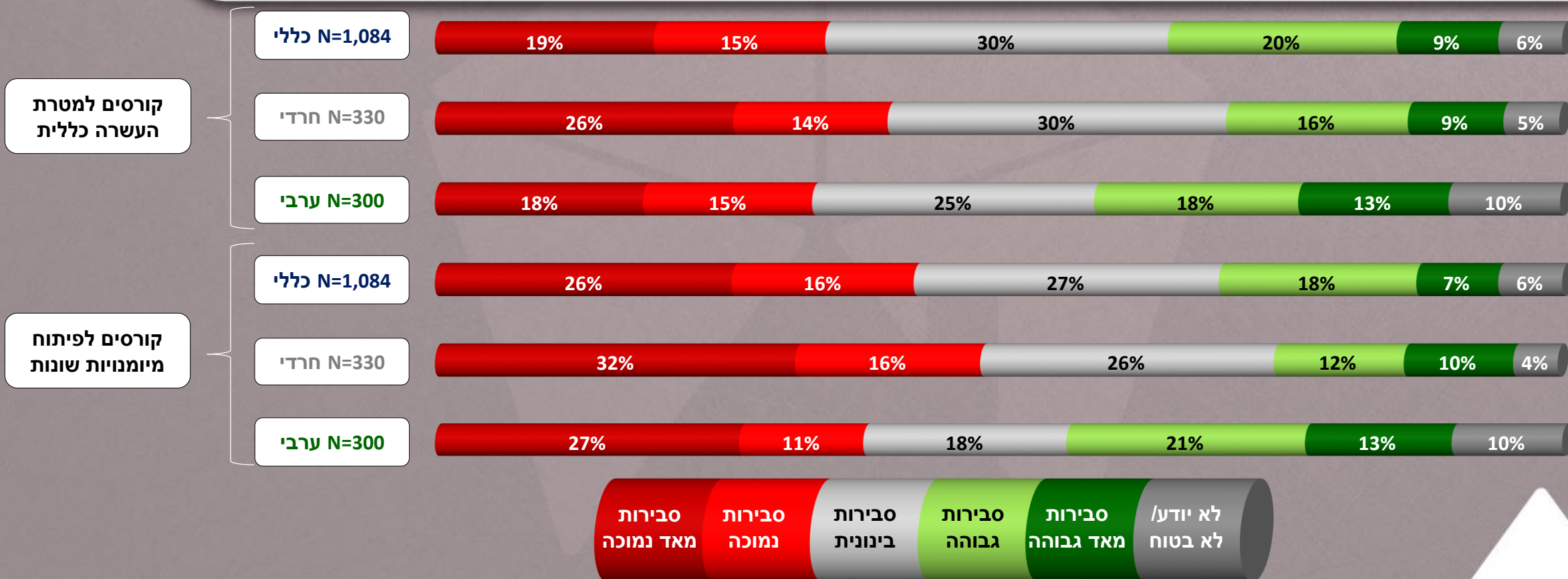
ש: ראשית, נציג לפניך רשימה של מגוון קורסים. סמן מהי הסבירות שתירשם לכל אחד מהם, בשנה-שנתיים הקרובות. (שאלה סגורה)
*בשקופית זו מוצג השיעורים המצטברים של מביעי סבירות גבוהה-גבוהה מאד, בכל אחד מהקורסים
**הסה"כ גבוה מ-100%, מאחר וניתן היה לסמן יותר מתשובה אחת.

התפלגות הסבירות להירשם לקורסים שונים, לפי שלושת המגזרים

ש: ראשית, נציג לפניך רשימה של מגוון קורסים.
סמן מהי הסבירות שתירשם לכל אחד מהם, בשנה-שנתיים הקרובות. (שאלה סגורה)

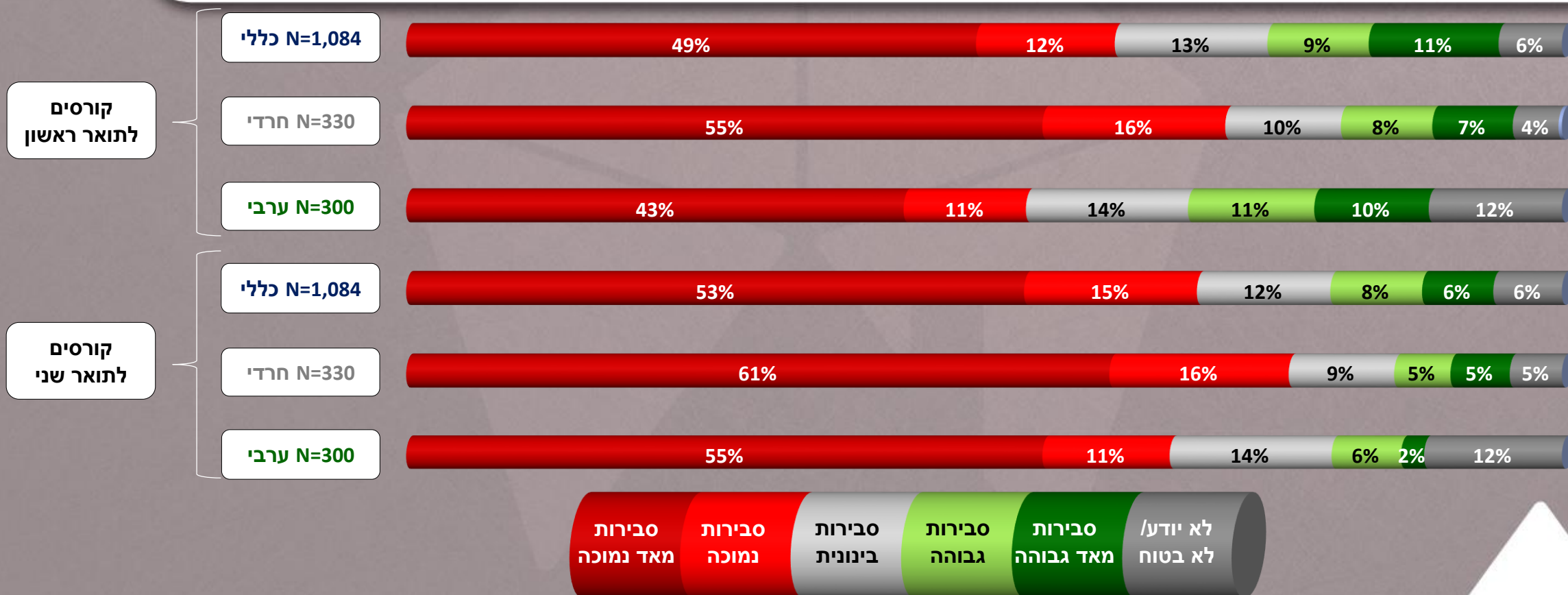
התפלגות הסבירות להירשם לקורסים שונים, לפי שלושת המגזרים - המשך

ש- המשך: ראשית, נציג לפניך רשימה של מגוון קורסים.

סמן מהי הסבירות שתירשם לכל אחד מהם, בשנה-שנתיים הקרובות. (שאלה סגורה)

התפלגות הסבירות להירשם לקורסים שונים, לפי שלושת המגזרים - המשך

ש- המשך: ראשית, נציג לפניך רשימה של מגוון קורסים.

סמן מהי הסבירות שתירשם לכל אחד מהם, בשנה-שנתיים הקרובות. (שאלה סגורה)

התפלגות הסבירות להירשם לקורסים שונים, לפי שלושת המגזרים - המשך

קורסים ללימודי שפות

כללי N=1,084

חרדי N=330

ערבי N=300

קורסי הכנה לתהליכי מיון וסינון

כללי N=1,084

חרדי N=330

ערבי N=300

סבירות
מאד נמוכה

סבירות
נמוכה

סבירות
בינונית

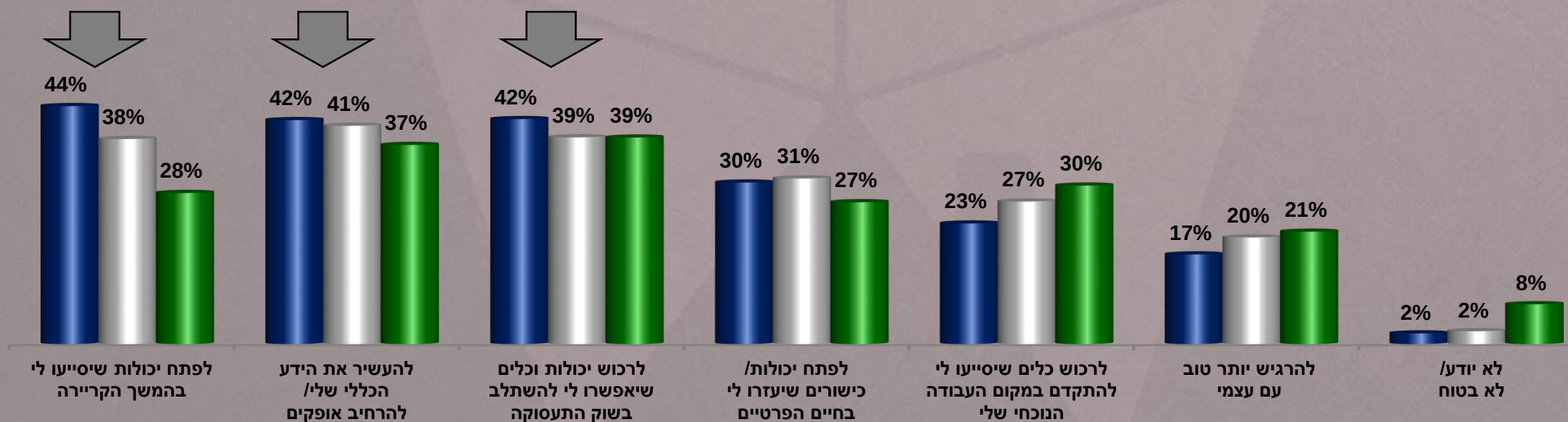
סבירות
גבוהה

סבירות
מאד גבוהה

לא יודע/
לא בטוח

שלוש המטרות המרכזיות של רכישת השכלה, הן במגזר הכללי והן המגזר החרדי, הן: הרחבת אופקים, השתלבות בשוק התעסוקה ופיתוח הקריירה

כללי N=1,084
חרדי N=330
ערבי N=300

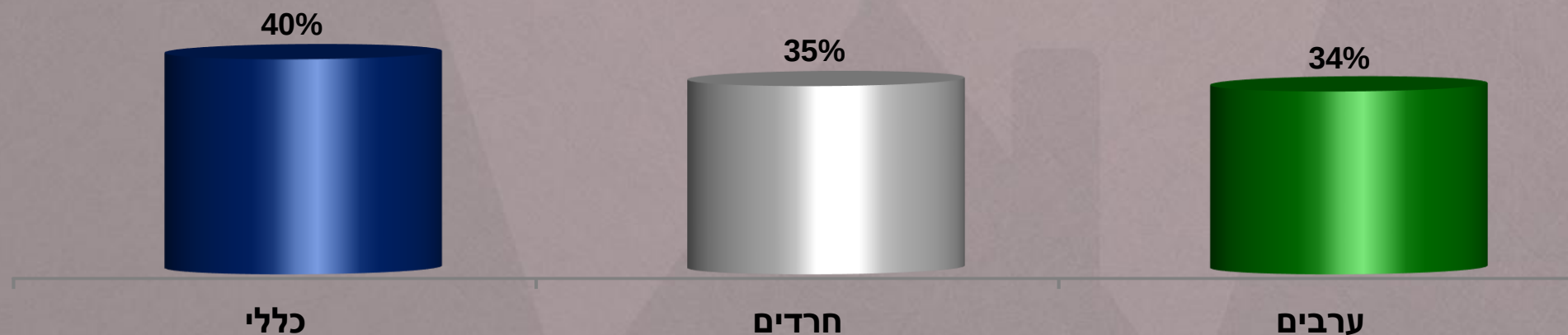

ש: מהן מבחינתך שתי המטרות המרכזיות, של רכישת השכלה ולמידה לאורך החיים? (שאלה סגורה)
**הסה"כ גבוה מ-100% מכיוון שהיה ניתן לציין יותר מתשובה אחת

3.2 תפיסת למידה מקוונת

בכל שלושת המגזרים זוהה, כי הרוב לא התנסו עדיין
בקורסים של למידה מקוונת

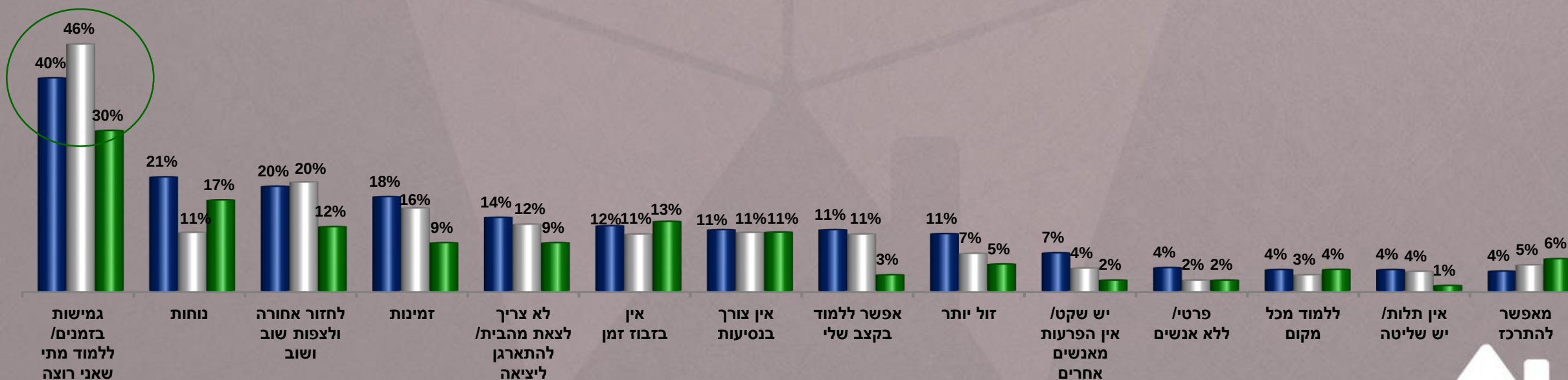
כללי	N=1,084
חרדי	N=330
ערבי	N=300

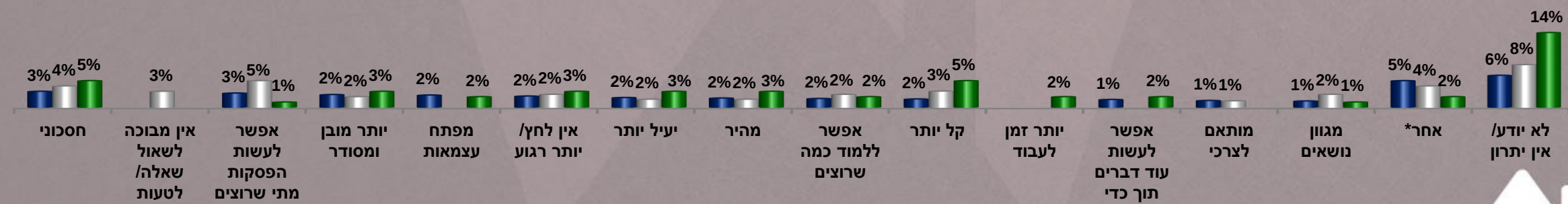
ש: האם בשנים האחרונות יצא לך להשתתף, בקורס של למידה מקוונת מרחוק? (שאלה סגורה)
(הכוונה לקורס שמועבר באינטרנט, באמצעות סרטונים, צ'אטים או חומרים אחרים שנמצאים באתרי אינטרנט)

בכל שלושת המגזרים עלה בצורה בלתי נעזרת, כי הייתרון הבולט הנתפס של למידה מקוונת הוא גמישות בזמני הלמידה

כללי N=1,084
חרדי N=330
ערבי N=300

כללי N=1,084
 חרדי N=330
 ערבי N=300

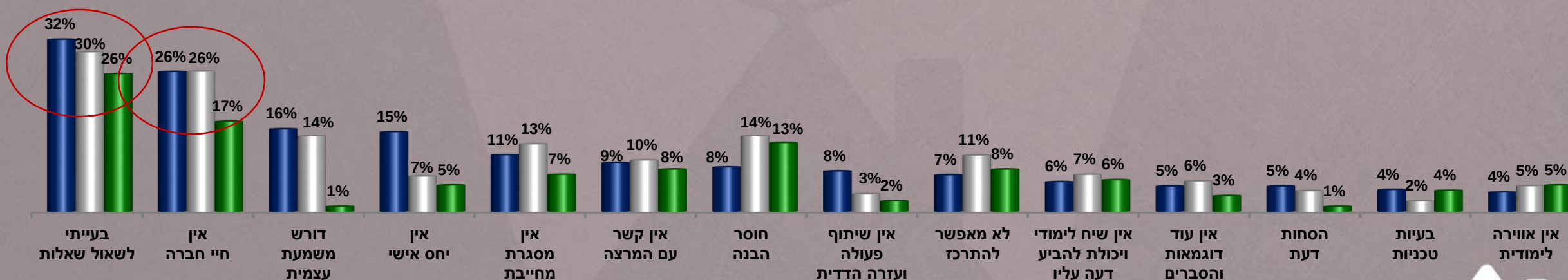
ש- המשך: מהם לדעתך היתרונות של למידה מקוונת באינטרנט מרחוק, ביחס ללמידה כשיושבים בכיתה פנים אל פנים מול מורה/מדריך? (שאלה פתוחה)

*אחר כולל תשובות נוספות, שצינו בשכיחות נמוכה מ- 1%

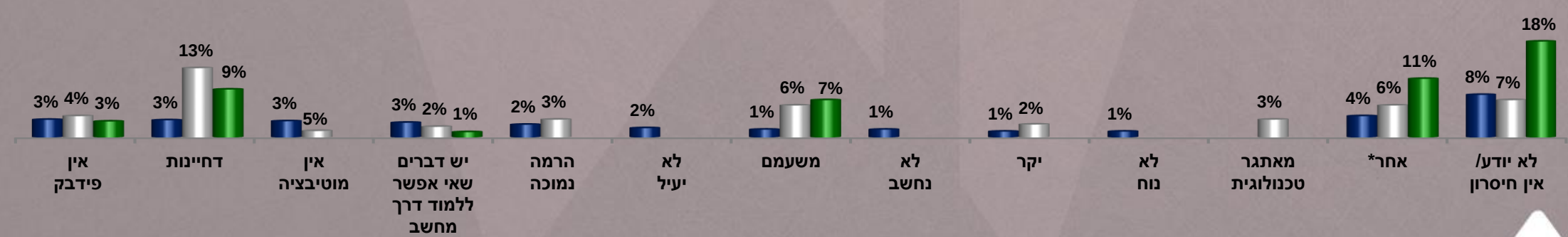
**הסה"כ גדול מ-100% מכיון שהיה ניתן לציין מספר תשובות

בכל שלושת המגזרים עלה בצורה בלתי נעזרת, כי שני החסרונות הנתפסים הבולטים של למידה מקוונת,
הם: הקושי להעלות שאלות וחוסר בחיי חברה

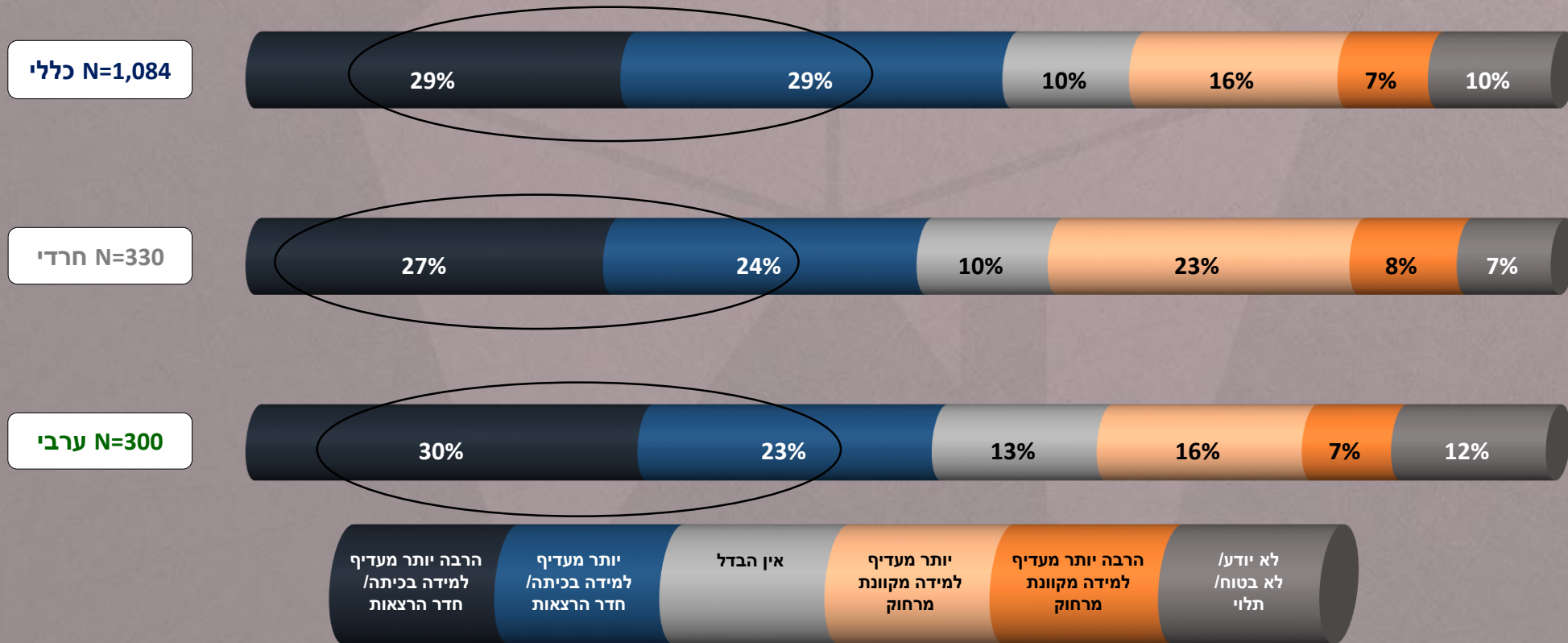
כללי N=1,084
חרדי N=330
ערבי N=300

כללי N=1,084
 חרדי N=330
 ערבי N=300

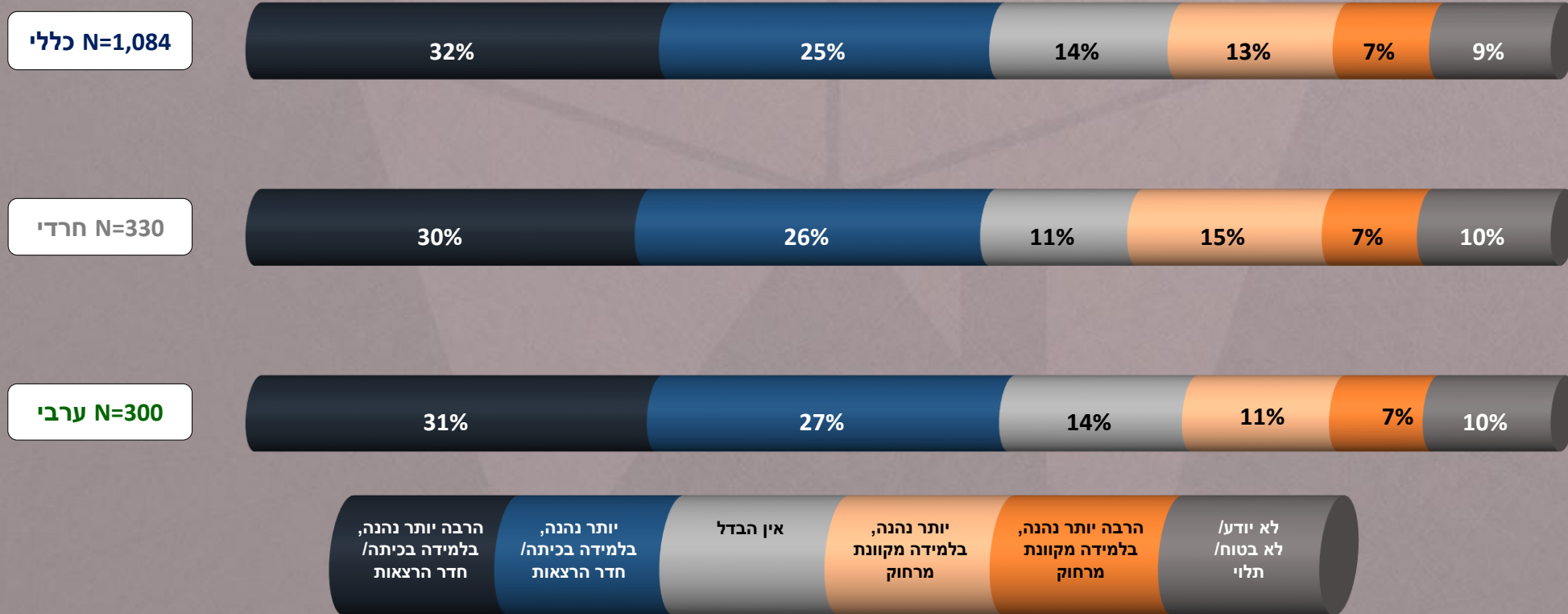

נכון להיום, למידה בכיתה עדיפה על פני למידה מקוונת, בכל שלושת המגזרים

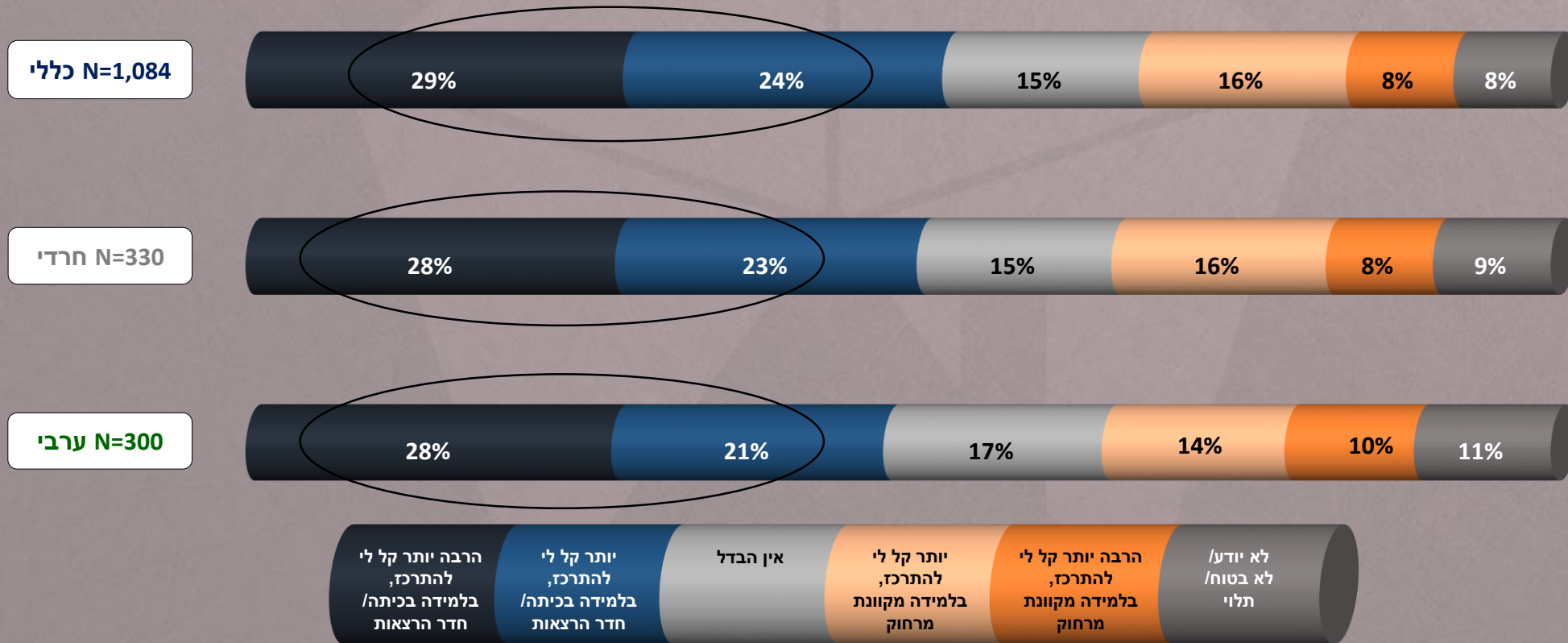
ש: באופן עקרוני, איזה סוג של למידה אתה יותר מעדיף? (שאלה סגורה)

נכון להיום, למידה בכיתה נתפסת כמהנה יותר למידה מקוונת, בכל שלושת המגזרים

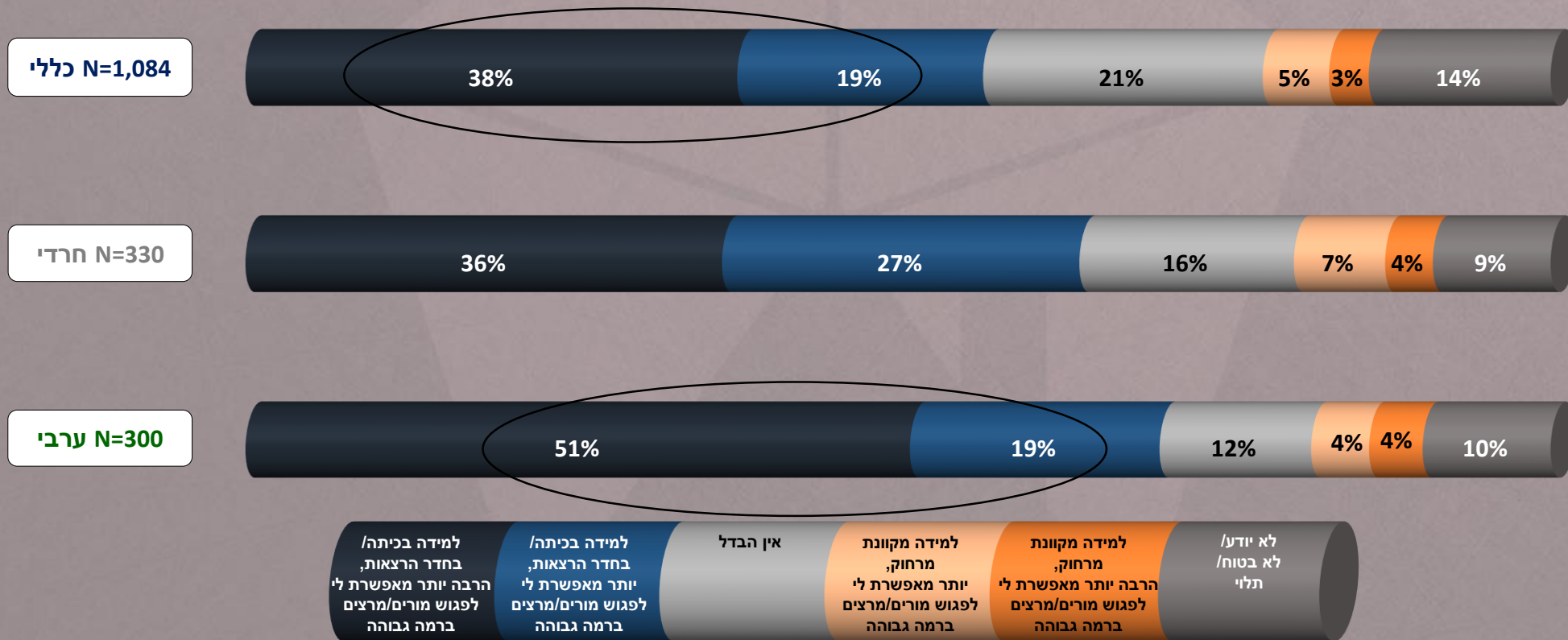
ש: באיזה סוג של למידה, אתה יותר נהנה? (שאלה סגורה)

נכון להיום, התחושה היא כי בלמידה בכיתה יותר קל להתרכז ביחס ללמידה מקוונת,
בכל שלושת המגזרים

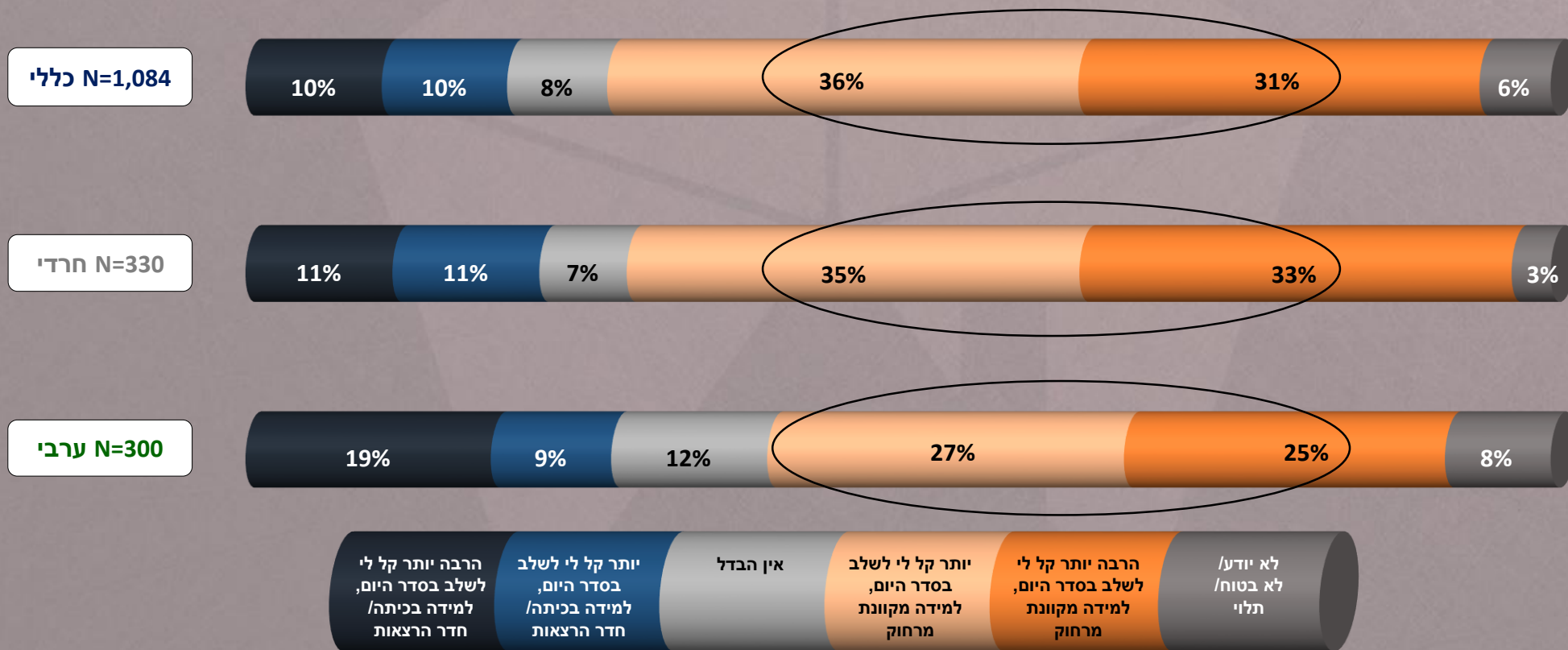
ש: באיזה סוג של למידה, יותר קל לך להתרכז? (שאלה סגורה)

נכון להיום, למידה בכיתה נתפסת כיותר מאפשרת לפגוש מורים/מרצים ברמה גבוהה בכל שלושת המגזרים

ש: איזה סוג של למידה, מאפשר לך לפגוש מורים/מרצים ברמה גבוהה? (שאלה סגורה)

נכון להיום, למידה מקוונת נתפסת כקלה יותר לשילוב בסדר היום יום,
בכל שלושת המגזרים

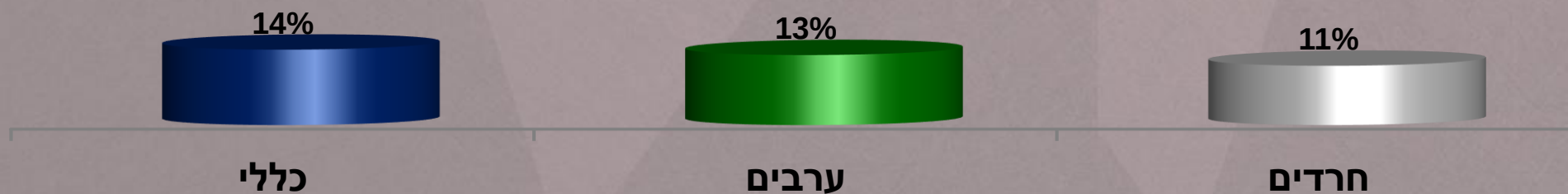

ש: איזה סוג של למידה, יותר קל לך לשלב בסדר היום? (שאלה סגורה)

3.3 אטרקטיביות קמפוס IL

בכל שלושת המגזרים זהו שיעורי מודעות נעזרת נמוכה מאד לקיומו של קמפוס IL

כללי	N=1,084
חרדי	N=330
ערבי	N=300

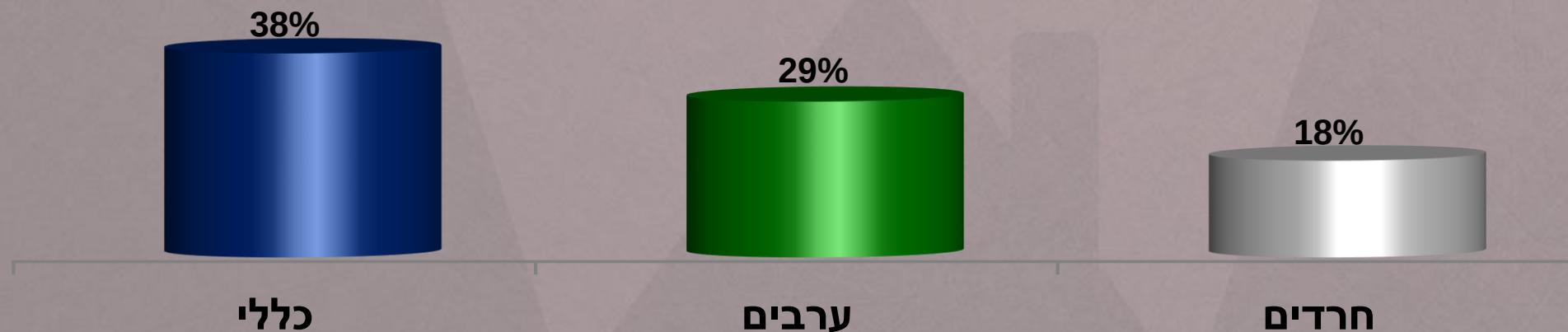
כעת נציג לך פרויקט חדש – קמפוס IL

קמפוס IL הוא מיזם חדש של מדינת ישראל. מדובר בפלטפורמה דיגיטלית פתוחה, המאפשרת לכל אזרח בישראל ליהנות מלמידה והשכלה ללא תשלום ברשת האינטרנט. האתר כולל מגוון עשיר של תכנים וקורסים שמועברים באמצעות המרצים הטובים בתחומם, והכל בחינם. קמפוס IL כולל מגוון של קורסים לדוגמא: קורסים אקדמיים, לימודי שפות, פסיכומטריים, קורסים בנושא מחשוב ועוד.

ש: האם שמעת על מיזם קמפוס IL? (שאלה סגורה)

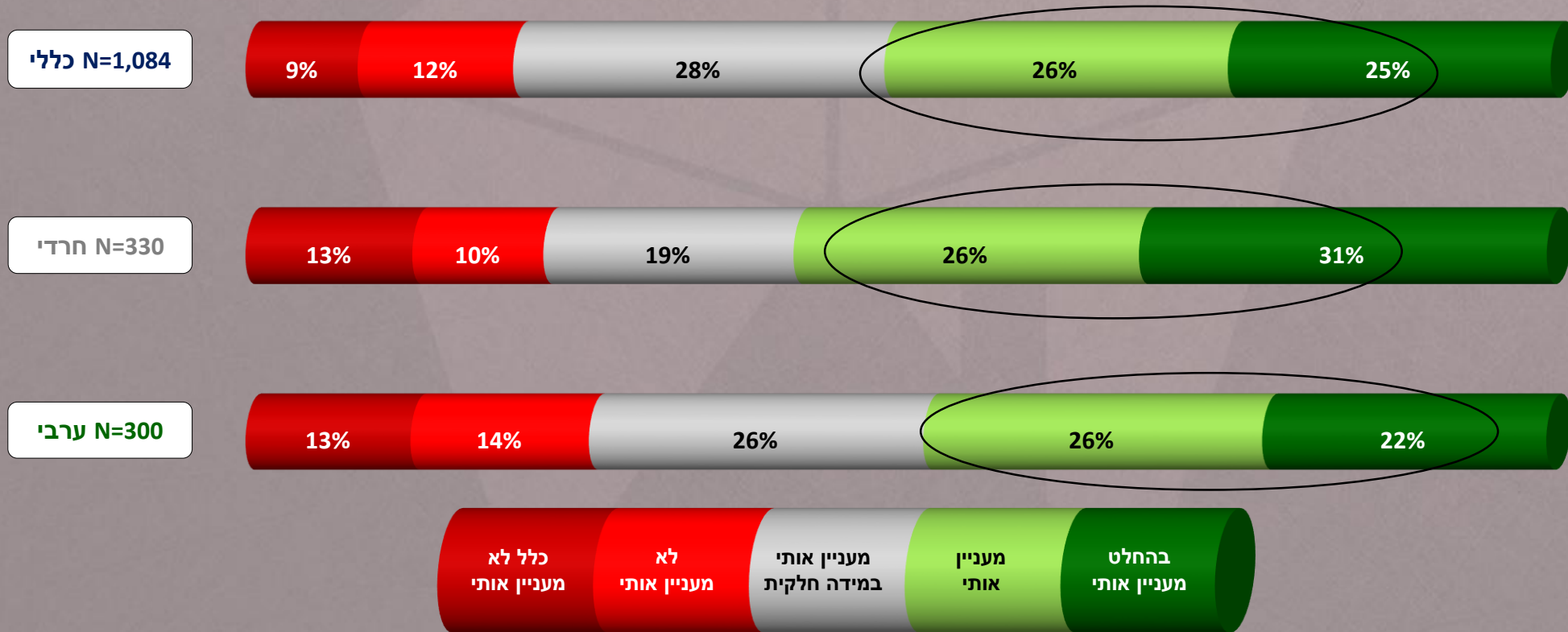
בכל שלושת המגזרים זהו שיעורי מודעות נעזרת נמוכה
לאפשרות להשתתף בקורס פסיכומטרי חינמי – במיוחד במגזר הערבי והחרדי

כללי	N=1,084
חרדי	N=330
ערבי	N=300

ש: האם לדעתך אפשר כיום בישראל להשתתף בקורס פסיכומטרי בחינם, באמצעות למידה מקוונת מרחוק? (שאלה סגורה)

בכל שלושת המגזרים, לפחות מחצית מהנדגמים הביעו עניין עקרוני לצרוך את תכני קמפוס IL

ש: באיזו מידה מעניין/לא מעניין אותך, להשתתף בקורסים או לקבל תכנים, שמועברים בקמפוס IL? (שאלה סגורה)

**במגזר הכללי זהו שיעורים גבוהים יחסית של עניין בקמפוס IL,
בקרוב הקהלים הבאים: נשים, גילאי 18-29, בעלי הכנסה ממוצעת ואקדמאים**

קהל דמוגרפי	מתעניינים בקורסים/תכנים של קמפוס IL
גברים	47%
נשים	***55%
גילאי 18-29	***56%
גילאי 30-39	44%
גילאי 40-49	50%
גילאי 50-64	48%
הכנסה מתחת לממוצע	49%
הכנסה ממוצעת	***55%
הכנסה מעל הממוצע	50%
אקדמאים	***54%
לא אקדמאים	49%

*** מציין יתרון סטטיסטי מובהק

**במגזר החרדי זהו שיעורים גבוהים יחסית של עניין בקמפוס IL,
בקרוב הקהלים הבאים: גילאי 18-29, 40-49 ובעלי הכנסה מעל לממוצע**

קהל דמוגרפי	מתעניינים בקורסים/תכנים של קמפוס IL
גברים	57%
נשים	58%
גילאי 18-29	***60%
גילאי 30-39	47%
גילאי 40-49	***74%
גילאי 50-64	42%
הכנסה מתחת לממוצע	56%
הכנסה ממוצעת	57%
הכנסה מעל הממוצע	***65%
אקדמאים	60%
לא אקדמאים	56%

*** מציין יתרון סטטיסטי מובהק

**במגזר הערבי זהו שיעורים גבוהים יחסית של עניין בקמפוס IL,
בקרוב הקהלים הבאים: גילאי 18-29, בעלי הכנסה מעל לממוצע ואקדמאים**

קהל דמוגרפי	מתעניינים בקורסים/תכנים של קמפוס IL
גברים	48%
נשים	47%
גילאי 18-29	85%***
גילאי 30-39	39%
גילאי 40-49	41%
גילאי 50-64	33%
הכנסה מתחת לממוצע	46%
הכנסה ממוצעת	47%
הכנסה מעל הממוצע	56%***
אקדמאים	50%***
לא אקדמאים	44%

*** מציין יתרון סטטיסטי מובהק

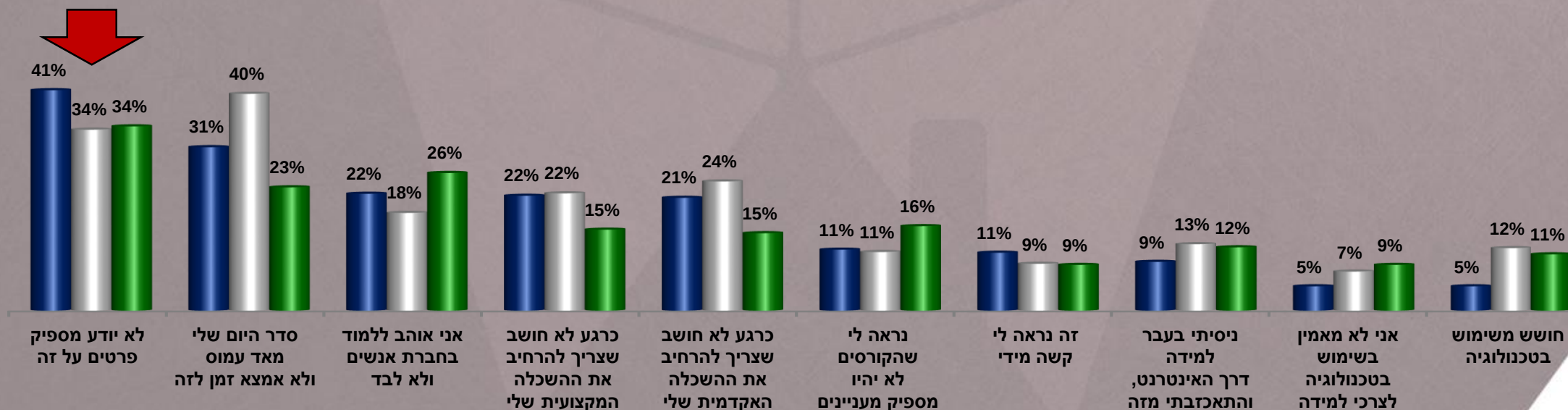
שתי המוטיבציות העיקריות להשתמש בקמפוס הן: היכולת להרחיב השכלה מבלי לצאת מהבית, והחינמיות

ש: מהן הסיבות העיקריות לכך שצינת כי מעניין/מאד אותך להשתמש בתכנים של קמפוס IL? (שאלה סגורה)
**הסה"כ גבוה מ-100% מכיוון שהיה ניתן לציין יותר מתשובה אחת

החסם העיקרי להשתמש בקמפוס IL הוא היכרות שטחית נכון להיום עם פרויקט זה

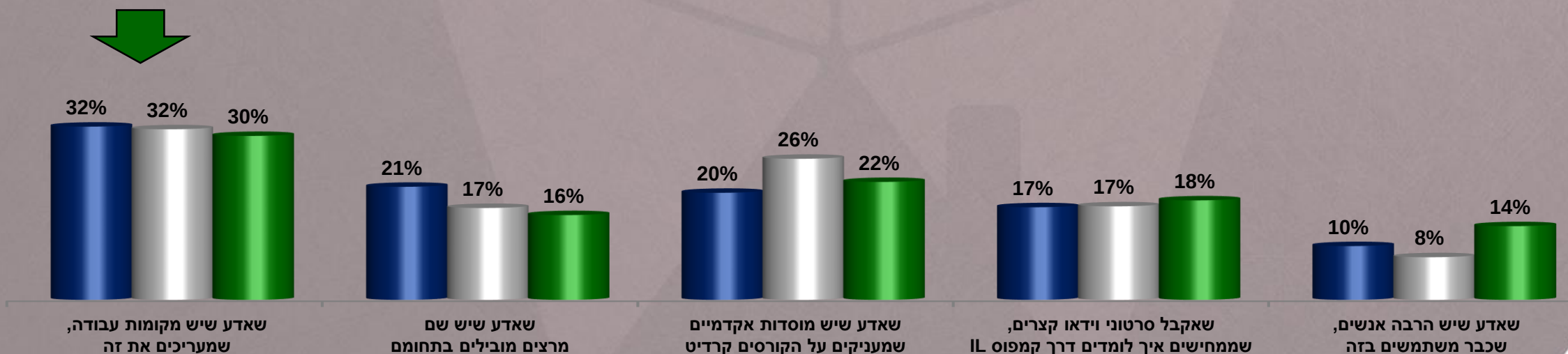
לא מעוניינים/פחות מעוניינים - מגזר כללי N=523
לא מעוניינים/פחות מעוניינים - מגזר חרדי N=138
לא מעוניינים/פחות מעוניינים - מגזר ערבי N=159

ש: מהן הסיבות העיקריות לכך שצינת כי כלל לא/לא/במידה חלקית מעניין אותך להשתמש בתכנים של קמפוס IL? (שאלה סגורה)
**הסה"כ גבוה מ-100% מכיוון שהיה ניתן לציין יותר מתשובה אחת

הידיעה שמקומות עבודה רבים, מעריכים את אלה שרכשו השכלה בקמפוס IL היא הגורם המרכזי שיכול לחזק את הרצון להשתמש בו

כללי N=1,084
חרדי N=330
ערבי N=300

ש: מה מבין הדברים הבאים, הכי יכול לחזק את הרצון שלך, להשתמש בקמפוס IL? (שאלה סגורה)
**הסה"כ גבוה מ-100% מכיוון שהיה ניתן לציין יותר מתשובה אחת

אלה המגלים עניין גבוה יחסית בפרוייקט קמפוס IL הם בעלי שלוש תכונות עיקריות:
פחות מתבלטים חברתית, תחרותיים וחובבי חדשנות טכנולוגית

N=300 ערבי		N=330 חרדי		N=1,084 כללי		פרמטר
לא מתעניינים בקורסים/ תכנים של קמפוס IL	מתעניינים בקורסים/ תכנים של קמפוס IL	לא מתעניינים בקורסים/ תכנים של קמפוס IL	מתעניינים בקורסים/ תכנים של קמפוס IL	לא מתעניינים בקורסים/ תכנים של קמפוס IL	מתעניינים בקורסים/ תכנים של קמפוס IL	
32%	38%	28%	37%	24%	28%	במפגשים חברתיים אני משתדל שלא להתבלט
41%	33%	43%	46%	45%	44%	בדרך כלל אני מעדיף שלא לקחת סיכונים מיותרים
21%	35%	17%	24%	21%	26%	אומרים עלי שאני פריק של טכנולוגיות חדשות
41%	53%	24%	30%	41%	39%	אני טיפוס מאד תחרותי
33%	41%	27%	23%	32%	27%	כדי להצליח בקריירה, אני מוכן לעבוד עד שעות מאוחרות, גם אם זה על חשבון זמן עם המשפחה או עם בן/בת הזוג

ש: לסיום נציג בפניך חמישה משפטים, שישראלים אמרו על עצמם. סמן באיזו מידה כל אחד מהמשפטים נכון/לא נכון לגביך.
ייתכן שיהיו משפטים שיותר נכונים לגביך, ומשפטים אחרים שפחות נכונים לגביך (שאלה סגורה)

4. שורה תחתונה

1. הרחבת השכלה – כלי למימוש הפוטנציאל האישי ולשיפור המעמד החברתי-כלכלי

ממצאי המחקר מצביעים על כך שרוב הישראלים, במיוחד במגזר הכללי והערבי (פחות בחרדי), תופסים את הרחבת ההשכלה ככלי למימוש שתי מטרות:

א. מימוש הפוטנציאל האישי (שקופית 6)

ב. שיפור המעמד החברתי-כלכלי (שקופית 7).

4. שורה תחתונה

2. המוטיבציות העיקריות להרחבת השכלה: הרחבת אופקים ושיפור המצב התעסוקתי.

בפני הנדגמים הוצגו שש מטרות שונות לרכישת השכלה, והם התבקשו לציין, מהם המטרות העיקריות מבחינתם.

שלוש מטרות שעלו בשכיחות גבוהה יחסית, הן: הרחבת אופקים, השתלבות בשוק התעסוקה ופיתוח הקריירה (שקופית 13).

הרחבת אופקים ושיפור המצב התעסוקתי כמוטיבציות עיקריות לרכישת השכלה, עלו בכיוון נוסף – כפי שניתן לראות בשקופית 8

זוהתה סבירות גבוהה יחסית, להירשם בשנים הקרובות לשני סוגים של קורסים. העשרה כללית ופיתוח הקריירה.

4. שורה תחתונה

3. המלצה ראשונה – התמקדות בנושא שיפור המצב התעסוקתי

המלצה זו מתבססת על שני ממצאים עיקריים:

א. כאמור, שיפור המצב התעסוקתי עלה כאחד משתי המוטיבציות העיקריות לרכישת השכלה.

ב. שיפור המצב התעסוקתי מתחבר לשיעורי ההסכמה הגבוהים, כדי רכישת השכלה הכרחית לשיפור המעמד החברתי-כלכלי

ג. על סמך הניסיון הנצבר במכון רושינק, התמקדות במוטיבציה המתורגמת לערך כספי בפני הציבור (בין אם מדובר בהגדלת

הכנסות או חיסכון בהוצאות), הינה אפקטיבית יותר ממוטיבציות בעלות אופי תיאורטי יותר. לכן, למרות שמוטיבצית

הרחבת אופקים עלתה גם היא, הרי שהיא פחות קונקרטית ולכן מומלץ להתמקד בה פחות.

4. שורה תחתונה

4. למידה מקוונת – עדיין בחיתוליה

התמונה העולה מן המחקר מצביעה על כך שנכון לסוף 2019, נושא הלמידה המקוונת עדיין נמצא בחיתוליו, זאת לאור חמישה ממצאים

- א. בהיבט התפיסתי, למידה מקוונת נתפסת פחות עדיפה ביחס ללמידה בכיתה, בכל שלושת המגזרים (שקופית 20).
- ב. ייתר על כן, למידה מקוונת נתפסת גם כפחות מהנה ביחס ללמידה בכיתה, גם כאן בכל שלושת המגזרים (שקופית 21).
- ג. בפועל, רוב הציבור, לרבות במגזרים החרדי והערבי, עדיין לא התנסה בקורסים בלמידה מקוונת (שקופית 15).

4. שורה תחתונה

5. היתרון המרכזי של למידה מקוונת – גמישות בזמן

כאשר התבקשו הנדגמים לציין מהם בעיניהם היתרונות המרכזיים של למידה מקוונת, עלה בצורה בלתי נעזרת כי היתרון המרכזי הוא היכולת ללמוד בזמן שנח לך (שקופית 16).
ייתר על כן, בכל שלושת המגזרים למידה מקוונת נתפסת כקלה יותר לשילוב בסדר היום, ביחס ללמידה בכיתה (שקופית 24).

4. שורה תחתונה

6. קמפוס IL סובל ממודעות נמוכה, אך מצליח לייצר עניין

שני ממצאים שעלו במחקר מעידים על כך שנכון להיום, קמפוס IL סובל ממודעות נמוכה

א. כ- 11%-14% בלבד מודעים לקיומו של פרויקט זה (שקופית 26).

ב. רוב הנדגמים לא מודעים כיום לאפשרות להשתתף בקורס הכנה חינוכי לפסיכומטרי, במיוחד במגזרים הערבי והחרדי (שקופית 27).

מאידך, כאשר הוצג קמפוס IL לנדגמים, לפחות מחצית בכל שלושת המגזרים, הביעו בו עניין עקרוני, כאשר כרבע בכל מגזר גילו בו עניין גבוה (שקופית 28).

ממצא נוסף, המחזק את אטרקטיביות קמפוס IL – אחד מהחסמים המרכזיים להשתמש בו הינו פתיר במהותו – היכרות שטחית עם הפרוייקט (שקופית 33).

4. שורה תחתונה

7. המלצה אסטרטגית שנייה: התמקדות בקהל הצעיר

ראשית, ברמה העקרונית, הלמידה המקוונת נמצאת כרגע בחיתוליה. במצב זה, לא מומלץ להתיימר "לחנך" את הציבור הישראלי להשתמש בלמידה מקוונת (מהלך חינוך נחשב לקשה, סיזיפי, ובעיקר דורש משאבים רבים לאורך שנים). עדיף לנקוט בגישת "חיזוק החזקים" ולהתמקד בפלח מסוים שעשוי להיות ה- EARLY ADOPTER של הפרויקט. שני ממצאים מובילים להמלצה, להתמקד בשלב הראשון בקהל הצעיר – גילאי 18-29. קהל זה עשוי להיות חלק חשוב מה- EARLY ADOPTERS של קמפוס IL ולייצר סביבו בעתיד, מעגלים רחבים יותר של משתמשים. א. בכל שלושת המגזרים, זוהו שיעורים גבוהים יחסית של עניין בקמפוס IL, בקרב קהל זה (שקופיות 29-31). ב. אחד מהמאפיינים הפסיכוגרפיים של המתעניינים בקמפוס IL, הוא אימוץ טכנולוגיות חדשות (שקופית 35). יתר על כן, מספר חסמים לשימוש בקמפוס IL קשורים לחשש/לקושי ללמוד באמצעות למידה מקוונת, במיוחד במגזר הערבי והחרדי (שקופית 33), לכן עדיף להתמקד בקהל הצעיר, שבאופן טבעי הינו יותר טכנולוגי.

4. שורה תחתונה – סיכום ההמלצות

פריצת דרך בקריירה	המסר המרכזי
צעירים בכל שלושת המגזרים	קהל המטרה העיקרי
נח יותר לשלב בסדר היום (או לא מצריך יציאה מהבית)	ה- USP
- חינמיות (קיים RTB) - הערכה מצד המעסיקים (דורש RTB)	מסרים מחזקים